

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ο ΣΚΥΛΟΣ, Ο ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ο σκύλος (αρχ. ελλ. κύων) είναι **θηλαστικό ζώο του γένους Κύων**. Η καταγωγή του προέρχεται από τον κοινό λύκο. Ο σκύλος αποτελεί, ένα από **τα κοινότερα κατοικίδια ζώα**. Η σχέση του με τον άνθρωπο, χρονολογείται από τα πολύ παλιά χρόνια. Έχει μνηθεί πολλές φορές κυρίως, για την **(έμφυτη) τάση του να δέχεται τον άνθρωπο, ως ηγετικό μέλος της αγέλης** και να δένεται μαζί του, ιδιαίτερα στενά.

Έτσι έχουν υπάρξει περιπτώσεις σκύλων, **που θυσιάστηκαν για το «αφεντικό» τους**, στην προσπάθειά τους να το σώσουν ή να το προστατεύσουν.

Ο σκύλος είναι ο καλύτερος φίλος του ανθρώπου. Θα κάνει τα πάντα για την οικογένεια.

Ο σκύλος είναι **ένα πολύ έξυπνο ζώο και μπορεί να αντιλαμβάνεται**, πολλά από τα πράγματα που συμβαίνουν γύρω του. Μάλιστα ο σκύλος, μπορεί να **μάθει τη σημασία 60 έως 100 λέξεων**.

Για παράδειγμα όταν **του λέμε «έλα»**, ο σκύλος καταλαβαίνει και έρχεται σε μας. Όταν **λέμε «πάμε»**, ο σκύλος ξέρει, ότι θα πάει βόλτα και μπορεί ακόμη και να μας **φέρει να του φορέσουμε και το λουρί του**.

Αντίστοιχα όταν του λέμε **«φαγητό»** ξέρει ότι ήρθε η ώρα για να φάει.

Ο σκύλος ακόμη και **όταν δεν καταλαβαίνει τι του λέμε**, μπορεί να καταλάβει **τα συναισθήματά μας από τον τόνο της φωνής μας**. Ο σκύλος διαθέτει και τις 5 αισθήσεις (**όραση, όσφρηση, ακοή, γεύση και αφή**) όπως και ο άνθρωπος, αλλά με κάποιες ιδιαιτερότητες.

Όραση: Ο σκύλος **βλέπει μόνο ένα μέρος των χρωμάτων του ηλιακού φάσματος** (αποχρώσεις του μπλε και του κίτρινου). Μπορεί όμως να βλέπει **οξύτερα, σε πολύ χαμηλότερο φωτισμό**.

Όσφρηση: Η όσφρηση στο σκύλο είναι μία από τις πιο ανεπτυγμένες αισθήσεις, καθώς είναι ως και 100.000 φορές πιο ισχυρή από του ανθρώπου **έχοντας παράλληλα μεγάλη απομνημονευτική ικανότητα της οσμής**. Μετά από κατάλληλη εκπαίδευση χρησιμοποιείται από τον άνθρωπο **ως ιχνηλάτης**

ο σκύλος, για την εύρεση θηραμάτων, ναρκωτικών, εκρηκτικών υλών κλπ.

Ακοή: Η ακοή στο σκύλο είναι η δεύτερη από τις πιο ανεπτυγμένες αισθήσεις, επιτρέποντας στο ζώο, να αντιλαμβάνεται ήχους που παράγονται σε αποστάσεις τέσσερις φορές μεγαλύτερες από ότι μπορεί να συλλάβει η ανθρώπινη ακοή.

Αφή: Ο σκύλος, όπως και η γάτα διαθέτουν τριχωτούς αισθητήρες στο ρύγχος πάνω και γύρω από τα μάτια και κάτω από το σαγόνι.

Γεύση: Ο σκύλος διαθέτει περίπου 1.700 γευστικούς κάλυκες (συγκριτικά ο άνθρωπος διαθέτει περίπου 9.000).

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΚΥΛΩΝ: ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Όταν εκπαιδευτεί κατάλληλα, αποκτά πολλά και διάφορα ψυχικά χαρίσματα και ικανότητες εξαιρετικές, τις οποίες θαυμάζουμε, σε διάφορες επιδείξεις (κυνοδρομίες - τσίρκα κλπ.).

Όλες τις πιο πάνω ιδιότητες των σκύλων μπορούμε να αξιοποιήσουμε, με κατάλληλη εκπαίδευση, που στηρίζεται στην ψυχολογία και μάλιστα την «Αντικειμενική ψυχολογία», η οποία αναφέρεται ως «Παυλωφισμός», από το όνομα του ιδρυτή της, Ιβάν Παυλώφ.

Η εκπαίδευση του σκύλου αποσκοπεί στην πλήρη υποταγή και υπακοή του στο συνοδό του, γιατί μόνο έτσι το ζώο θα εκτελεί τις διαταγές του οδηγού του και θα πετυχαίνει στην αποστολή του.

Ηλικία κατάλληλη για την έναρξη της εκπαίδευσης, είναι η νεαρή ηλικία. Είναι δυνατόν να αρχίζει και πριν από τη συμπλήρωση ακόμη ηλικίας τεσσάρων ή πέντε εβδομάδων. Οι εκπαιδευτές διαιρούν την εξειδίκευση του σε περιόδους. Κατά την πρώτη περίοδο, πρέπει ο σκύλος να μάθει το όνομα του και να ανταποκρίνεται στο κάλεσμα του συνοδού του. Ο χρόνος διάρκειας της περιόδου αυτής, είναι ανάλογος της νοημοσύνης του ζώου και της ικανότητας του εκπαιδευτή.

Στη συνέχεια συνηθίζει στο να ακολουθεί το συνοδό του και να απομακρύνεται και να προσέρχεται δικτυωμένος από το συνοδό, να γνωρίσει τις ώρες κατά τις οποίες θα τρώγει, καθώς και το χώρο, στον οποίο αναπαύεται.

Μετά την πάροδο του χρόνου εκγυμνάζεται σε ειδικές αποστολές και αντικείμενα της υπηρεσίας, όπως ανίχνευση, περιπολίες, συλλήψεις διωκομένων κλπ.

Αρχή βασική, την οποία πρέπει να γνωρίζει ο συνοδός και ο εκπαιδευτής, είναι ότι ο σκύλος, αν κατά το χρόνο της εκπαίδευσης αποτυγχάνει, **δεν επιτρέπεται να δέχεται κακομεταχείριση ή άλλες επιθέσεις**, αλλά θωπείες και συχνή επανάληψη της διαταγής, την οποία δεν εκτελεί, επειδή αθέλητα πράττει αυτό.

Στη συνέχεια, η εκπαίδευση γίνεται με τη μέθοδο **της θεωρίας του Παυλώφ**. Η θεωρία αυτή οδηγεί στο συμπέρασμα ότι, εκπαιδεύοντας τα προς χρήση των Ε.Δ. ζώα, βασιζόμενοι σ' αυτήν, επιτυγχάνουμε να τα γυμνάσουμε με τον καλλίτερο τρόπο, για να υποτάξουμε και κατευθύνουμε τις δυνατότητες τους, για ωφέλεια του έργου των Ε.Δ.

Η θεωρία του Παυλώφ στηρίζεται στην ύπαρξη της ζωής η οποία **έχει δύο δεδομένα**: τον ζώντα οργανισμό και το περιβάλλον. Τα δυο αυτά στοιχεία **σχετίζονται μεταξύ τους και αλληλοεπηρεάζονται**. Η σχέση αυτή πραγματοποιείται δια **των ανακλαστικών**. Ανακλαστικά είναι **βιολογικά φαινόμενα**, συνδέοντα δυο αντικείμενα.

α) Ερεθισμό, ήτοι σήμα που προέρχεται από το περιβάλλον, και

β) Αντίδραση, ήτοι ανταπόκριση του οργανισμού.

Είναι δηλαδή μια **επίδραση του περιβάλλοντος επί του οργανισμού και μια δράση του τελευταίου** π.χ. Μια νύξη επί του δέρματος (ερεθισμός) προκαλεί μια κίνηση (αντίδραση).

Όσον αφορά την πρακτική μέθοδο είναι γνωστή με το γνωστό **«πείραμα του Παυλώφ»**. Από την ανάλυση των στοιχείων της πρακτικής του πειράματος του Παυλώφ προκύπτει, πως, **αν συνδέσουμε τεχνητά ορισμένους απόλυτους αριθμούς με διάφορα σήματα**, μπορούμε μεταγενέστερα αποστέλλοντας αυτά τα **«σήματα»** όπου θέλουμε, όταν και όπως πρέπει να αποστέλλονται, **να προκαλέσουμε τις αντιδράσεις τις οποίες επιθυμούμε**, από

οιονδήποτε οργανισμό, και στην προκειμένη περίπτωση, από των **προς εκπαίδευση, προς χρήση των Ενόπλων Δυνάμεων.**

Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει **ο εκπαιδευτής του σκύλου να τηρεί αυστηρά καθορισμένα σήματα ή φράσεις,** όπως ο κωδικός αποκρυπτογράφησης σημάτων, με τα οποία παροτρύνει τον σκύλο, στην **αναζήτηση ενός αντικειμένου ή ίχνους ή προσώπου** π.χ. Στην αναζήτηση **ιχνών οσμής προερχόμενη από ναρκωτικές ουσίες ή εκρηκτικές ύλες ή αίματος ή άλλων ιχνών προερχομένων από το ανθρώπινο σώμα,** ή την δίωξη ενόχων διαφόρων εγκληματικών πράξεων.

Τα σκυλιά πρέπει να ασκηθούν, **όπως ακολουθούν τη σειρά της οσμής των ιχνών,** χωρίς να προσέχουν ή να μυρίζουν άτομα, πολύ δε περισσότερο να μην τραυματίζουν, έστω και τους διωκόμενους, γιατί σε διαφορετική περίπτωση θα προσφέρουν αρνητικό έργο στην υπηρεσία.

Έτσι πρέπει όταν πρόκειται για σύλληψη ατόμων που καταδιώκονται, η εκπαίδευση τους να αποσκοπεί στην εκγύμναση του ζώου, έτσι ώστε σε παρόμοιες περιπτώσεις **να συλλαμβάνει το άτομο από ένα από τα μανίκια του σακακιού του ή του παντελονιού του ή το πόδι του.**

Η εκπαίδευση του σκύλου βοηθά **στην υπεράσπιση του συνοδού του και στην προστασία του,** αφού ο σκύλος μαθαίνει να υπακούει στις διαταγές του κυρίου του, να αποκρούει επιθέσεις και αντεπιθέσεις και να καταδιώκει τον προσβάλλοντα.

Ο σκύλος **συνηθίζει να μην φοβάται κτυπήματα με ξύλο,** να μην ελαττώνεται η προς άμυνα διάθεση αυτού και να μην **εκτίθεται σε κτυπήματα, αλλά να αποφεύγει αυτά** και μυρίζοντας να περικυκλώνει τον κτυπούντα, ώστε να προσέχει στους ασυνήθεις κρότους, στην προσέγγιση ξένων προσώπων ή ζώων, **να προσκομίζει αντικείμενα και να διαφυλάττει αυτά, να υπερπηδά εμπόδια, φράκτες και τάφρους.** Επίσης, μαθαίνει να μην εμποδίζει την προσέγγιση σε διάφορα αντικείμενα, όταν απουσιάζει ο κύριος του, **να αποφεύγει την λήψη τροφής και να καλεί σε βοήθεια, με τα γαυγίσματα του.**

Ιστορικά αναφέρεται ότι, μετά το Β' παγκόσμιο πόλεμο, η **Βρετανική Αστυνομία αντιμετωπίζουσα μεγάλη εγκληματικότητα, αποφάσισε εκγύμναση σκύλων για την κάλυψη των αναγκών της και την βελτίωση**

της **Αστυνόμευσης**. Τα πρώτα εκπαιδευθέντα σκυλιά ήσαν Λαμπραντόρ και χρησιμοποιήθηκαν **για την ενέργεια περιπολιών στα προάστια του Λονδίνου**. Κάθε σκύλος γυμνάστηκε για να εργάζεται με ορισμένο συνοδό και να μένει μαζί του.

Οι σκύλοι εκπαιδεύτηκαν **να μην τραυματίζουν τον καταδιωκόμενο ή άλλον και έτσι, μετά πάροδο 6 χρόνων, έγιναν εκατοντάδες συλλήψεις στις περιοχές του Λονδίνου**.

Ο σκύλος στις αρχές εδιδάσκετο **πλήρη υπακοή στο συνοδό του** και στη συνέχεια γυμναζόταν στην ανεύρεση ιχνών, καταδιωκόμενων, έρευνες κτιρίων, συλλήψεις, φύλαξη αντικειμένων από ενέργειες τρίτων, μέχρι την άφιξη του οδηγού τους κλπ.

Η εμπειρία έδειξε ότι **«ένας σκύλος και ένας συνοδός»** απέτυχε γιατί σε περίπτωση που μετατίθετο ή προήγετο σε ανώτερο βαθμό ο συνοδός, ο σκύλος αχρηστεύοταν ή έπρεπε να δαπανηθεί και άλλος χρόνος, για μετεκπαίδευση του, από άλλο συνοδό. Για το λόγο αυτό τα σκυλιά αργότερα **εκπαιδεύονταν με βάση αυστηρά καθιερωμένα σήματα ή φράσεις**, ώστε να ανταποκρίνονται στις διαταγές περισσότερων συνοδών, οι οποίοι θα αναλάμβαναν την καθοδήγηση τους.

Μόνο ο άνθρωπος, ο οποίος είναι **το «αφεντικό» του σκύλου**, θα πρέπει να χειρίζεται (να δίνει εντολές στο σκύλο) **και μόνο αυτός** θα πρέπει να φροντίζει, **για την καλή διαβίωση του σκύλου**.

Αν από ανάγκη, πρέπει να φροντίζει το σκύλο κάποιος άλλος, όταν το αφεντικό είναι άρρωστο ή απουσιάζει για κάποια αιτία, θα πρέπει να δίνονται αυστηρές οδηγίες, ώστε, ο σκύλος να εξασκείται μόνο κρατημένος από το λουρί, μισή ώρα το πρωί και μισή ώρα το απόγευμα, σε ένα ήσυχο μέρος. Ποτέ δεν πρέπει να προσπαθήσει -αυτός που φροντίζει προσωρινά το σκύλο- να το χρησιμοποιήσει σε καθήκοντα (π.χ. «πιάστον» κλπ.).

Ένας σκύλος, **πρέπει να μαθαίνει όσα περισσότερα πράγματα μπορεί να μάθει**, ώστε να γίνονται και περισσότερες οι ικανότητες του. Μαθήματα συντήρησης των γνώσεων του σκύλου, πρέπει να γίνονται **τουλάχιστον μία ημέρα το μήνα**, γιατί ένας σκύλος που έχει μάθει να χρησιμοποιεί τη μύτη του, χάνει τις ικανότητες του, αν δεν του δίνονται ευκαιρίες να τις χρησιμοποιήσει.

Η πρακτική του **να στέλνεται ο σκύλος, χωρίς λόγο**, να ψάχνει σε εγκαταστάσεις χωρίς να βρίσκει κανέναν, **πρέπει να αποφεύγεται**, γιατί έτσι **ο σκύλος θα χάσει το ενδιαφέρον του γρήγορα** και θα αρχίσει να γυρνάει άσκοπα.

Πρέπει να του δίνεται η ευκαιρία, τουλάχιστον **κάθε δεύτερη φορά που ψάχνει**, να βρίσκει κάποιον, στην ανάγκη και **κάποιον βοηθό**. Εκτός από την εκπαίδευση **να μην «λερώνει» μέσα στο σπίτι**, κανένας σκύλος δεν πρέπει να εκπαιδεύεται στην υπακοή, αν δεν γίνει 6 μηνών.

Κανένας σκύλος δεν είναι τόσο καλά εκπαιδευμένος, ώστε αυτόματα, να ταιριάζει σε οποιονδήποτε άνθρωπο. **Στην εκπαίδευση υπακοής, ειδικά, οι λέξεις πρέπει να προφέρονται καθαρά**, και τα σήματα με το χέρι, να μην μπερδεύονται με άλλα.

Στην εκπαίδευση ασφαλείας, πρέπει να δοθεί προσοχή στην επιλογή των λέξεων που θα χρησιμοποιούνται σαν διαταγές, ώστε να μη γίνεται χρήση λέξεων, οι οποίες είναι πιθανόν κάποτε να δημιουργήσουν δυσάρεστες ιστορίες, επηρεάζοντας κάποιο δικαστήριο, π.χ. διαταγές όπως «γδάρτον», «δάγκωσε τον» κλπ., πρέπει να αποφεύγονται.

Η πρόοδος στην εκπαίδευση κάθε **σκύλου, εξαρτάται αποκλειστικά** απ' αυτόν που το εκπαιδεύει, ο οποίος **δεν πρέπει ποτέ να επιχειρεί να εκπαιδεύσει το σκύλο**, όταν είναι κουρασμένος ή όταν δεν έχει διάθεση. Κι αυτό γιατί θα πρέπει να έχει την όρεξη να απαιτήσει από το σκύλο του ολοκληρωτική συγκέντρωση στην κάθε άσκηση.

Ένας κανονικός σκύλος, αντανακλά **πάντοτε τη διάθεση του «αφεντικού» του**. Ο σκύλος θα πρέπει να **ενθαρρύνεται να μουγκρίζει σε οτιδήποτε ασυνήθιστο παρατηρεί** κατά τη διάρκεια των ασκήσεων ή καθηκόντων του και να επαινείται.

Σας ευχαριστώ

Δημήτριος Μητρόπουλος